

ISSUE
N°26

EUROPEAN OPEN
SCIENCE SPACE

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

2nd INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
CONFERENCE

**SCIENTIFIC INNOVATION:
THEORETICAL INSIGHTS
AND PRACTICAL IMPACTS**

MARCH 10-12, 2025, NAPLES, ITALY

**EUROPEAN OPEN
SCIENCE SPACE**

**Proceedings of the 2nd International Scientific
and Practical Conference**

**"Scientific Innovation: Theoretical Insights and
Practical Impacts"**

March 10-12, 2025

Naples, Italy

Collection of Scientific Papers

Italy, 2025

UDC 01.1

Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference «Scientific Innovation: Theoretical Insights and Practical Impacts» (March 10-12, 2025. Naples, Italy). European Open Science Space, 2025. 192 p.

ISBN 979-8-89704-952-3 (series)
DOI 10.70286/EOSS-10.03.2025

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences.

The conference is registered in the database of scientific and technical events of UkrISTEI to be held on the territory of Ukraine (Certificate №29 dated 6.01.2025).

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

ISBN 979-8-89704-952-3 (series)

Section: Pharmaceutics

<i>Baida B.F., Breidak Yu.H., Levytska O.V., Kucheriava N.</i> MANAGEMENT OF PHARMACEUTICAL ACTIVITY PROCESSES IN THE MODERN MARKET.....	252
---	-----

<i>Baida B.F., Breidak Yu.H., Levytska O.V., Yur M.</i> CONCEPTUAL JUSTIFICATION OF THE GROWTH OF EXPORT OPPORTUNITIES OF THE PHARMACEUTICAL INDUSTRY.....	256
---	-----

Section: Philosophy

<i>Aliyev R.</i> PHILOSOPHICAL ASPECTS OF THE LEGAL REGULATION OF THE ECOLOGICAL CRISIS.....	162
---	-----

Section: Physical Culture and Sports

<i>Чекмарьова Н.Г., Хаджинов В.А., Чернявська О.А., Матлахов М.В.</i> ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ГРУП.....	164
---	-----

Section: Psychology

<i>Спринська З., Горох Н.</i> БАТЬКІВСТВО ЯК ТЕРАПІЯ ДЛЯ ПРИЙОМНИХ ДІТЕЙ ТА ДОРΟΣЛИХ.....	169
--	-----

<i>Жданова Г.В., Венгер Г.С.</i> ВПЛИВ ХРОНІЧНОГО СТРЕСУ НА ПАМ'ЯТЬ ТА УВАГУ.....	171
---	-----

<i>Федоренко Н., Венгер Г.</i> ТЕОРЕТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ДІАГНОСТИКИ ТА КОРЕКЦІЇ ПОВЕДІНКОВИХ ПОРУШЕНЬ У ДІТЕЙ З ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ.....	178
--	-----

Section: Technical Sciences

<i>Zusin A.M.</i> DEVELOPMENT OF POWDER WIRE PROVIDING THE EFFECT OF STRAIN HARDENING OF DEPOSITED METAL DURING OPERATION.....	182
--	-----

Перспективи подальших досліджень у цій сфері можуть включати аналіз ефективних методів психологічного супроводу прийомних сімей, розробку програм підтримки та вивчення довгострокових ефектів взаємного терапевтичного впливу.

Досвід створення терапевтичного середовища в прийомних сім'ях може стати цінним ресурсом для вирішення проблеми сирітства. Якщо суспільство та державні інституції приділять більшу увагу підтримці прийомних сімей, це може стати ефективною моделлю для забезпечення більшої кількості дітей у люблячій родині.

Список використаних джерел

1. Васильєва Н. В. Приймне батьківство як соціальний феномен. Київ: Освіта, 2021.
2. Національна соціальна сервісна служба України. Статистичні дані щодо дітей-сиріт (2022).
3. Боулбі Дж. Прив'язаність і втрата. Т. 1: Прив'язаність. Київ: Ніка-Центр, 2019.
4. Смокова, Л. С. (2023). Детермінуюча роль прийомних батьків у формуванні прив'язаності дітей-сиріт. *Культура, суспільство та освіта: сучасні аспекти соціальної роботи*. 2(5), 45-53.
<https://kspodn.onu.edu.ua/index.php/kunena/seksiya-12-sotsialna-robota-ta-psikhosotsialna-dopomoga-istoriji-ta-suchasnij-stan/76-smokova-l-s-m-odesa-determinuyucha-rol-prijomnikh-batkiv-u-formuvanni-priv-yazannosti-ditej-sirit>.

ВПЛИВ ХРОНІЧНОГО СТРЕСУ НА ПАМ'ЯТЬ ТА УВАГУ

Жданова Ганна Вікторівна

здобувачка вищої освіти

Соціально-гуманітарний факультет

Науковий керівник

Венгер Ганна Сергіївна

канд. психол. наук, ст. викладач

ORCID ID: 0000-0003-3485-594X

Кафедра психіатрії, клінічної та спеціальної психології

Державний заклад Південноукраїнський Національний Педагогічний

Університет імені К.Д. Ушинського

Анотація. Дослідження присвячене впливу хронічного стресу на когнітивні функції, зокрема пам'ять і увагу. У вибірці з 350 респондентів оцінювався рівень стресу за допомогою шкали сприйнятого стресу (PSS-10), а також суб'єктивні скарги на когнітивні порушення за допомогою авторського опитувальника «Хронічний стрес та когніція», що був розроблений у межах даного дослідження та пройшов конкурентну валідацію. Результати показали статистично значущий зв'язок між високим рівнем стресу та частотою скарг на погіршення пам'яті й уваги.

Ключові слова: хронічний стрес, когнітивні функції, пам'ять, увага, стрес, війна.

Введення. Хронічний стрес є поширеним явищем у сучасному суспільстві та може мати значний негативний вплив на когнітивні функції, зокрема пам'ять і увагу. Особливої актуальності ця проблема набуває в умовах війни в Україні, коли постійна загроза життю, нестабільність та емоційне виснаження сприяють зростанню рівня стресу серед населення. [6]

Дослідження показують, що тривале перебування у стані стресу супроводжується підвищеним рівнем кортизолу, що негативно впливає на структури мозку, відповідальні за когнітивні процеси, зокрема гіпокамп та префронтальну кору. [3]

Основні причини виникнення стресу можна умовно поділити на дві категорії: суб'єктивні та об'єктивні. В цьому дослідженні ми розглянемо вплив об'єктивних причин виникнення стресу.

Об'єктивні причини стресу охоплюють несприятливі умови для праці та життя, проблеми у міжособистісних стосунках, порушення режиму дня, економічні та політичні труднощі, а також надзвичайні ситуації.

Поведінкові ознаки стресу можна розділити на чотири групи: психомоторні порушення, зміни у соціально-ролевих функціях, професійні порушення та зміни способу життя. Щодо впливу стресу на інтелектуальну діяльність, в першу чергу варто відзначити погіршення процесів уваги та пам'яті: довготривалий стрес призводить до труднощів із концентрацією, звуження поля уваги, зниження ефективності оперативної пам'яті та проблем з відтворенням інформації. [предко]

У цьому дослідженні розглядається взаємозв'язок між рівнем хронічного стресу та суб'єктивними скаргами на когнітивні порушення серед населення України.

Мета та задачі дослідження. Дослідити є визначення взаємозв'язок між рівнем хронічного стресу та суб'єктивними скаргами на когнітивні функції (пам'ять та увагу) серед населення України. Для досягнення цієї мети було поставлено завдання: проаналізувати рівень стресу за допомогою шкали PSS-10, оцінити суб'єктивні скарги на когнітивні порушення за допомогою опитувальника «Хронічний стрес та когніція», встановити статистично значущий зв'язок між рівнем стресу та вираженістю когнітивних скарг, визначити важливість використання отриманих даних для розробки програм когнітивної реабілітації.

Результати дослідження і їх обговорення. Усього в опитуванні взяли участь 350 респондентів віком від 13 до 52 років (рис. 1).

Вік

350 відповідей

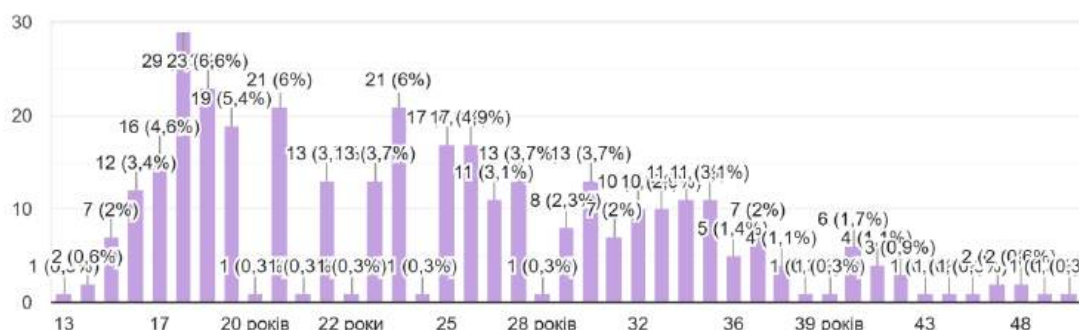

Рисунок 1 - вікова діаграма

Аналіз отриманих даних виявив, що 20% (70 осіб) не помітили жодних змін у своїй пам'яті за останній рік, тоді як 42% (147 осіб) зазначили, що їм стало важче запам'ятовувати нову інформацію, а 43,7% (153 особи) відчують труднощі з пригадуванням вже відомих даних (наприклад, слів чи дат). Крім того, 22,9% (80 осіб) часто забувають важливі справи чи події. Також респонденти мали можливість написати свої варіанти відповідей (рис. 2).

Чи помітили ви зміни у своїй пам'яті за останній рік?

350 відповідей

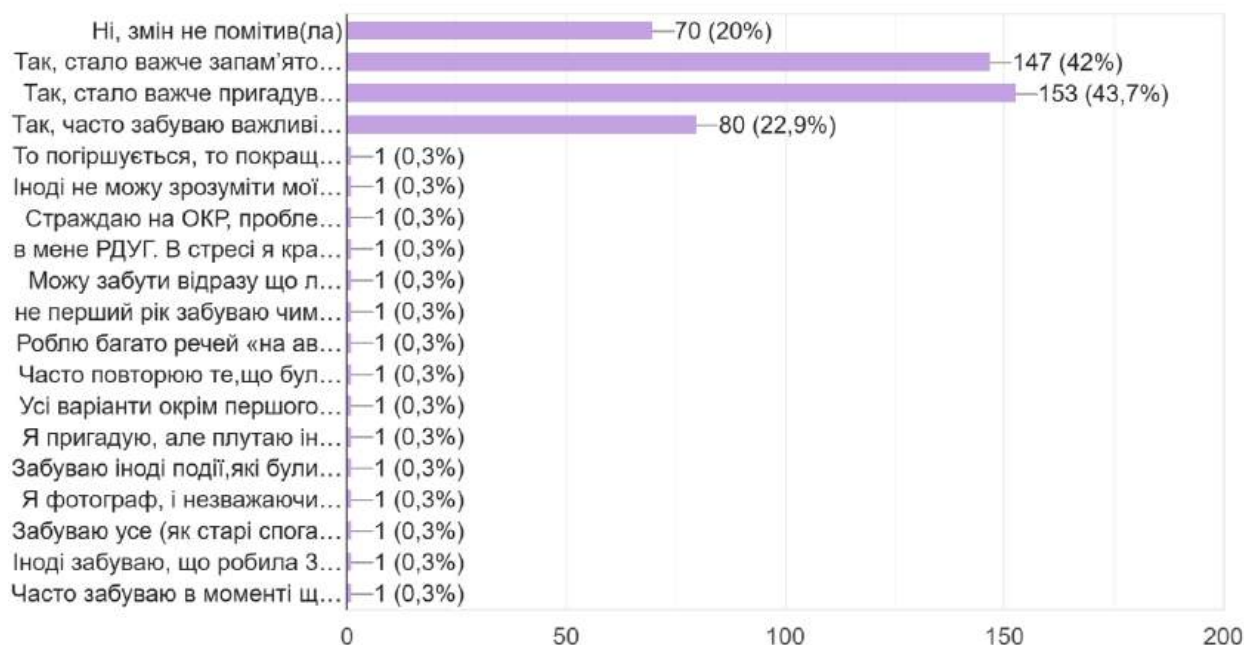

Рисунок 2 - діаграма суб'єктивної оцінки пам'яті

Варто зауважити, що загальний відсоток перевищує 100%, оскільки респонденти могли обрати декілька варіантів одночасно.

При оцінці труднощів із концентрацією уваги було встановлено, що 18,9% опитаних постійно відчують ці проблеми, тоді як 40,9% стикаються з ними періодично, 37,1% — часто і тільки близько 3% респондентів — узагалі не відчують проблем із концентрацією уваги (рис 3).

Чи відчуваєте ви труднощі з концентрацією уваги?
 350 відповідей

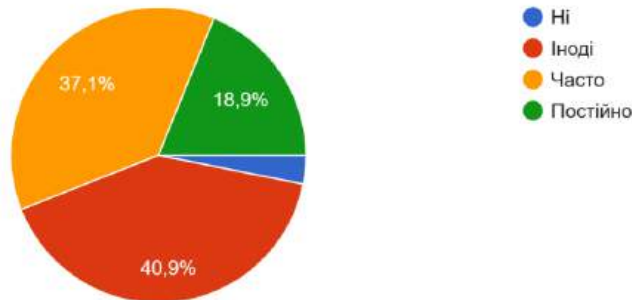

Рисунок 3 - діаграма суб'єктивної оцінки концентрації уваги

Отже, загалом майже 80% респондентів тією чи іншою мірою відзначають погіршення концентрації.

Важливим є те, що 48% учасників прямо пов'язують проблеми з пам'яттю та увагою зі стресом, тоді як 31,7% не можуть точно визначити, чи є причиною саме стрес, і 20,3% схильні вважати, що їхні когнітивні труднощі не мають стосунку до стресових чинників (рис. 4).

Якщо ви відзначаєте проблеми з пам'яттю або увагою, чи пов'язуєте ви їх із стресом?
 350 відповідей

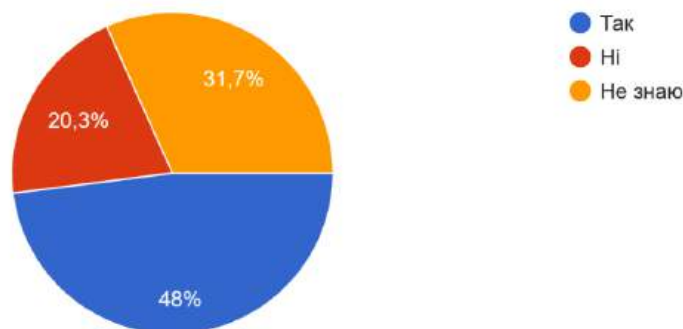

Рисунок 4 - діаграма кореляції стресу з когнітивними функціями

Зазначимо, що більшість респондентів (86.6%) відзначають, що війна безпосередньо вплинула на їхній психоемоційний стан, що потенційно може сприяти хронічному стресу й подальшим погіршенням когнітивних функцій (рис. 5).

Що є основним джерелом стресу для вас зараз? (можна обрати кілька)
 350 відповідей

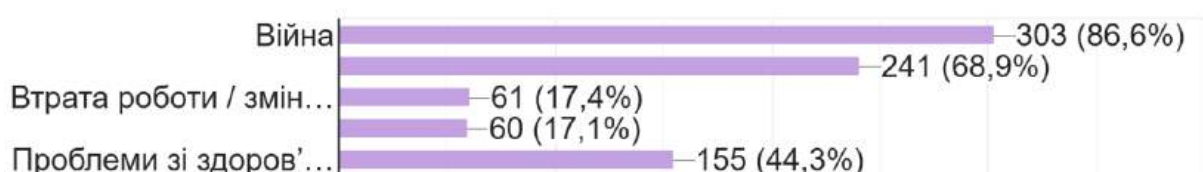

Рисунок 5 - діаграма причин стресу

Отримані дані свідчать про наявність суб'єктивно відчутних змін у пам'яті та увазі, які значна частина респондентів пов'язує з підвищеним рівнем стресу. Такі результати узгоджуються з уявленнями про негативний вплив тривалого стресу на когнітивні процеси, зокрема на здатність до запам'ятовування нової інформації та відтворення вже відомої інформації. В умовах війни та загального емоційного напруження ці процеси можуть посилюватися, оскільки стрес стає хронічним і супроводжується додатковими психологічними навантаженнями.

Водночас слід зазначити, що в дослідженні використано самооцінні опитувальники, а отже, результати відображають суб'єктивні відчуття респондентів. Подальші дослідження будуть доповнені об'єктивними нейрокогнітивними тестами для більш детального аналізу впливу стресу на пам'ять та увагу. Проте навіть отримані дані підтверджують потребу у програмах психологічної підтримки та когнітивної реабілітації для осіб із високим рівнем стресу, зокрема в умовах тривалої кризової ситуації.

Результати опитування за шкалою PSS-10:

У дослідженні респондентам було запропоновано низку питань, які відображають рівень сприйнятого (перцепційного) стресу за останній місяць. Усі запитання мали п'ятибальну шкалу відповідей: 0 – «ніколи», 1 – «майже ніколи», 2 – «інколи», 3 – «доволі часто» та 4 – «часто». Загалом в опитуванні взяли участь 350 осіб.

1. «Як часто за останній місяць ви відчували, що труднощі накопичуються настільки, що ви не можете їх подолати?» (рис. 6).

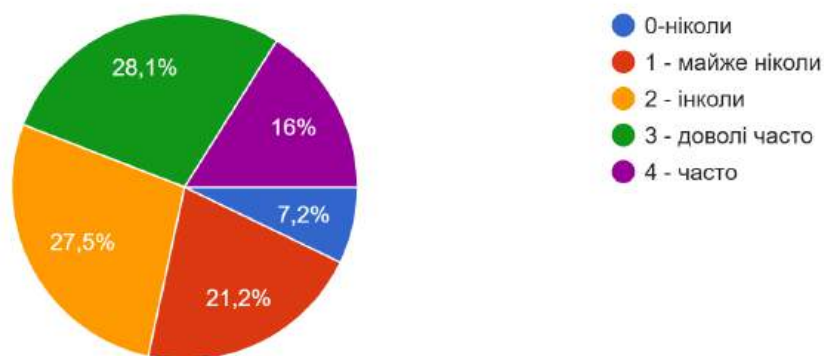

Рисунок 6 - діаграма суб'єктивного відчуття подолання труднощів

- 7,2% (n≈25) обрали відповідь «ніколи»,
- 21,2% (n≈74) – «майже ніколи»,
- 27,5% (n≈97) – «інколи»,
- 28,1% (n≈98) – «доволі часто»,
- 16% (n≈56) – «часто».

Майже 44% респондентів (28% + 16%) відзначають, що доволі часто або часто відчувають себе неспроможними подолати накопичені труднощі.

2. «Як часто за останній місяць ви відчували, що вас переповнюють труднощі?» (рис. 7).

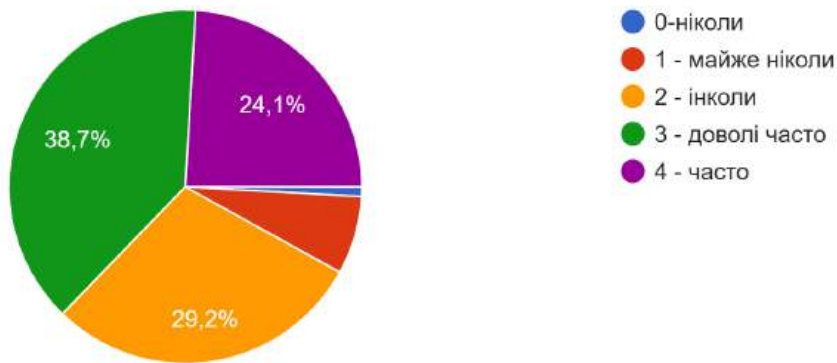

Рисунок 7 - діаграма суб'єктивного відчуття труднощів

- 0,9% (n≈3) – «ніколи»,
- 7,2% (n≈25) – «майже ніколи»,
- 29,2% (n≈102) – «інколи»,
- 38,7% (n≈136) – «доволі часто»,
- 24,1% (n≈84) – «часто».

Близько 39% учасників відчують, що труднощі їх «переповнюють» доволі часто, а разом із тими, хто обрав «часто», це понад 60% респондентів.

3. «Як часто за останній місяць ви відчували, що не можете впоратися з усіма завданнями?» (рис. 8).

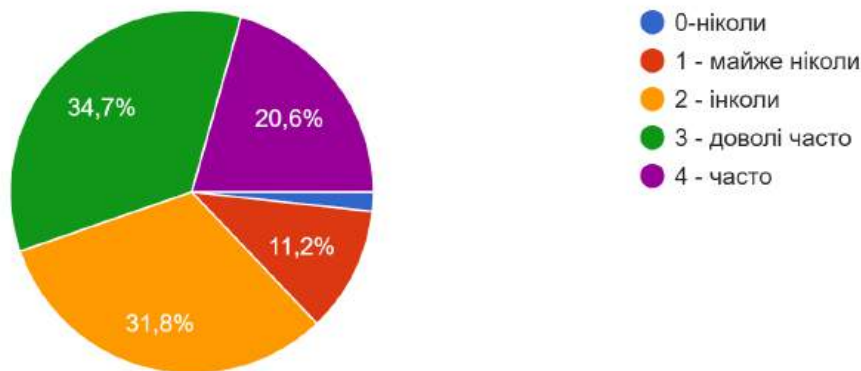

Рисунок 8 - діаграма суб'єктивної оцінки власних можливостей

- 1,7% (n≈6) – «ніколи»,
- 11,2% (n≈39) – «майже ніколи»,
- 31,8% (n≈111) – «інколи»,
- 34,7% (n≈121) – «доволі часто»,
- 20,6% (n≈73) – «часто».

Загалом понад 87% (31,8% + 34,7% + 20,6%) респондентів відчують проблеми з виконанням усіх завдань принаймні «інколи» або й частіше.

4. «Як часто за останній місяць ви відчували нервозність або стрес?» (рис. 9).

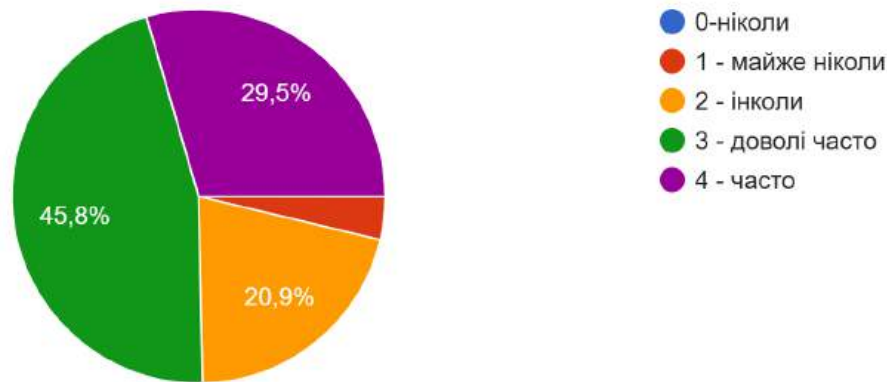

Рисунок - 9 діаграма суб'єктивного відчуття нервозності та стресу

- Найбільша частка респондентів (понад 45%) обрали «доволі часто»,
- 29,5% – «часто»
- 20,9% – «інколи»,
- 3,7% – «майже ніколи».

Варіант відповіді «ніколи» становить 0%, тобто абсолютно всі опитувані відчували нервозність, або стрес за останній місяць.

Таким чином, абсолютна більшість респондентів (понад 96%) визнають, що достатньо чітко відчують нервозність або стрес.

Висновки. Отримані результати свідчать про те, що значна частина респондентів перебуває у стані підвищеного або хронічного стресу. Переважна більшість учасників опитування визнають, що доволі часто та й навіть часто відчують нервозність, переважно через брак ресурсів для подолання труднощів. Цей високий рівень стресу корелює з попередніми даними про погіршення пам'яті й уваги, оскільки тривала дія стресових чинників негативно впливає на когнітивні функції.

В умовах воєнного часу та постійної емоційної напруги проблема хронічного стресу стає особливо актуальною. Результати опитування підкреслюють важливість впровадження програм психологічної підтримки, навчання ефективних стратегій подолання стресу (копінг-стратегій), а також застосування заходів нейрореабілітації. Нейрореабілітація може допомогти відновити або підтримати когнітивні функції, які погіршуються внаслідок тривалого стресу. Комплексний підхід до зниження рівня стресу та зміцнення психоемоційного стану може істотно поліпшити якість життя і підвищити продуктивність як на особистісному, так і на професійному рівнях.

Список використаних джерел

1. Андріанов, В. К. (2005). Проблема адаптації до стресових ситуацій. Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського: Збірник наукових праць (Вип. 11–12).
2. Багрянцев, Ю. В., & Венгер, Г. С. (2024). Особливості психологічної реабілітації стресових розладів особистості в умовах закладу охорони здоров'я під час воєнного стану в Україні. У Актуальні проблеми практичної психології:

Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (17 травня 2024 р., м. Одеса). Одеса, Україна.

3. Бурчинський, С. Г. (2024). Фармакопрофілактика когнітивних розладів в умовах хронічного стресу: можливості нейропептидної стратегії. Міжнародний неврологічний журнал, 20(1). <http://www.mif-ua.com/archive/issue-34750/>

4. Гоженко, А. І. (2019). Хронічний стрес та його метаболічне забезпечення. Актуальні проблеми сучасної медицини. Вісник Української медичної стоматологічної академії, 19(4). <https://visnyk-umsa.com.ua/index.php/journal/article/view/170>

5. Каленська, В. (2024). Вплив хронічного стресу на психічне та фізичне здоров'я. Поради. <https://www.treatfield.com/field/no-advice-chronic-stress>

6. Предко, В. В., & Сомова, О. О. (2022). Вплив війни на зміну рівня стресу та стратегій збереження життєстійкості українців. Психологія національної безпеки та безпеки життєдіяльності. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Психологія, 33(72)(4). <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2022.4/16>

ТЕОРЕТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ДІАГНОСТИКИ ТА КОРЕКЦІЇ ПОВЕДІНКОВИХ ПОРУШЕНЬ У ДІТЕЙ З ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ

Федоренко Ніна

здобувач вищої освіти 2 рівня

Соціально-гуманітарний факультет

Венгер Ганна

канд. психол. наук, ст. викладач

Кафедра клінічної психології та психічного здоров'я

Державний заклад Південноукраїнський Національний Педагогічний

Університет імені К.Д. Ушинського, Україна

Анотація. У статті досліджується теоретичний підхід до діагностики та корекції поведінкових порушень у дітей з затримкою психічного розвитку в умовах інклюзивної освіти. Розглянуто роль міжпівкулевої взаємодії в розвитку вищих психічних функцій та значення її оцінки для діагностики порушень інтелектуального розвитку. Особливу увагу приділено аналізу епігеномних факторів, які впливають на психічний розвиток дітей, та застосуванню комплексного психофізіологічного обстеження для оцінки стану дітей з наслідками перинатального ураження мозку. Обговорено нейрологопедичний підхід до діагностики тяжких порушень і визначено його значення для корекції поведінкових розладів у дітей в умовах інклюзивного навчання.

Proceedings of the 2nd International Scientific
and Practical Conference
"Scientific Innovation: Theoretical Insights and Practical Impacts"
March 10-12, 2025
Naples, Italy

Organizing committee may not agree with the authors' point of view.
Authors are responsible for the correctness of the papers' text.

Contact details of the organizing committee:

European Open Science Space
E-mail: info@eoss-conf.com
URL: <https://www.eoss-conf.com/>

